

mærkningerne til Finanslovsforslaget. Observatoriet i Aarhus er ogsaa oprettet som et delvis privat Observatorium, kun er der den Forskel, at Indehaveren af Aarhus Observatorium er afgaaet ved Døden, og Kommunen har maattet overtage Driften, for at den ikke skulde standse, medens Urania-Observatoriets Leder kun ønsker at trække sig tilbage. Observatoriet „Ole Rømer“ koster nu Aarhus Kommune 5 000—6 000 Kr. aarlig. Det forekommer mig, at der her var en Opgave for Staten, saa meget mere, som det er det eneste Observatorium, der, saa vidt jeg ved, findes i Jylland, medens man her i Hovedstaden tillige har det store offentlige Observatorium. Der er i Aarhus Observatorium beregnet Plads til en Seismograf, men det har endnu ikke været muligt at faa anskaffet dette Apparat; man har haft det Indtryk, at det ikke kunde nytte at indgive Andragende til Staten; man har saa henvendt sig til Carlsbergfondet, men har faaet Afslag dær. Jeg vil bede den højtærede Undervisningsminister om at interessere sig for dette Spørgsmaal, man vilde i Aarhus være i høj Grad taknemmelig derfor.

Dernæst skal jeg tillade mig at henvende et Par Ord til den højtærede Forsvarsminister angaaende Begravelsen af de Soldater, som dør under Militærtjenesten. Dette Spørgsmaal er særlig aktuelt nu, da desværre mange Soldater rives bort af den spanske Syge som Følge af de daarlige, uhygiejniske Forhold, der bydes dem i Tjenesten. Naar en ung Mand er afgaaet ved Døden som Soldat, og hans Forældre eller paarørende fremsætter Anmodning om, at Begravelsen maa ske paa Hjemstedet, faar de det Svar fra vedkommende Militærafdeling, at det er der ikke noget i Vejen for, men saa maa Forældrene eller de paarørende selv bekoste den. Militæret bekoster kun Begravelsen, for saa vidt den sker paa Stedet, ellers transporteres Liget kun til Hjemstedsstationen; man maa saa vælge imellem en saadan Hjemtransport eller Begravelse paa Stedet. Det er store Udgifter, som derved paaføres mange Familier. Der er Udgifter til Rejse for at se til den syge, hvis det kan lade sig gøre, der er store Udgifter til Transporten fra Banegaarden til Kapellet, Udgifter til Sørgetøj, Bekendtgørelser, Jord og meget andet. Alt dette løber op til Hundreder af Kroner, og det forrykker mange Smaafolks økonomiske Budget. Men Militæret sparer en hel Del Penge, thi hvis Liget ikke netop skal transpor-

teres fra Gedser til Frederikshavn, koster Transporten ikke saa meget, som Begravelse paa Stedet vilde koste. Jeg vil meget indtrængende opfordre den højtærede Forsvarsminister til at drage Omsorg for, at alle, der i indeværende Finansaar har haft Udgifter som Følge af det fedtede Princip, der haandhæves paa dette Omraade, faar dem refunderet af Statskassen, saaledes at der ikke paaføres dem noget Tab. Det er mærkeligt, at de paagældende finder sig deri, men naar de staar sørgende og nedbøjede ved deres kære Søns Baare, er de ikke oplagte til at protestere; det bør Militærvæsenet imidlertid ikke søge at drage Fordel af. Det er alt for smaaagt, naar man ser hen til, at Militærvæsenet sluger ca. 400,000 Kr. daglig. Det forekommer mig, at den Opfordring, jeg her retter til den højtærede Minister, er rimelig; de, som maa ofre en Søn til Militærvæsenet, har derved bragt et tungt Offer, og der bør ikke tillige paalægges dem økonomiske Byrder.

I denne Forbindelse skal jeg ogsaa henstille, om der ikke kunde skaffes Soldaterne noget mere Brød, thi deres Ernæring er ganske utvivlsomt utilstrækkelig. Det vilde sikkert ikke vække nogen Forargelse, hvis man forgede Brødrationerne for Soldaterne eller satte dem udenfor Rationeringen, thi omtrent alle Befolkingsklasser vilde være interesserede i en saadan Ordning. Man paabyrder de unge Mennesker Militærtjenesten og udsætter dem for store Anstrengelser i den Alder, hvori de vokser stærkt. Man siger nok, de kan faa Grød til Erstatning for Brødet, de kan faa al den Formad, de vil have. Men hvis man taler med Soldaterne, vil de sikkert i 9 af 10 Tilfælde hævde, at Ernæringen er for ringe. Jeg ved, at ærede Medlemmer her, der har Kendskab til disse Forhold, giver mig ganske Ret deri. Det er vel desværre neppe udelukket, at naar den spanske Syge gør en saa forfærdelig Høst særlig blandt Soldaterne, er daarlig Ernæring eller Underernæring maaske ikke uden Skyld deri. Der er i alt Fald fra lægevidenskabelig Side fremsat en Formodning om, at det muligt kan forholde sig saaledes. Det er min Overbevisning, at de Soldater, der ikke hjemmefra kan faa Sendinger af Madvarer, er meget ilde stilled med de nuværende Brødrationer og den Kost, der ydes.

Den højtærede Justitsminister vil jeg opfordre til at sørge for, at Kost og Forplejning tillægges dem, der idømmes Fæng-